

Cahit Zarifoğlu'yla Yedi Yıl / Mektuplar-Anılar
Âlim Kahraman, Büyüyenay Yayınları,
İstanbul, 2014

“Onun dostluğu bize bağışladığı bir nimettir.”

Âlim Kahraman, yazmaya Cahit Zarifoğlu'nu başladığı yıllarda tanıdığını belirterek giriş yapar *Cahit Zarifoğlu'yla Yedi Yıl / Mektuplar - Anılar*'a.

Büyüyenay Yayınları arasında çıkan kitap, *Ön Söz, Şairin Hayatı; Zamandizin, Kitaplaşmış Eserleri, Mektuplar, Ölümünün 25.Yılı Nedeniyle Cahit Zarifoğlu'na Mektup, Cahit Zarifoğlu'nun Mekânları, Üsküdar'da Bir Kahve, Sözü Bağlarken* bölümlerinden oluşmaktadır. Kitapta, Cahit Zarifoğlu'nun ilk kez yayımlanan mektupları ve ona dair hatıralar yer alıyor.

Özellikle mektuplar, Âlim Kahraman'ın *Mavera* dergisine gönderdiği ürünler ve bu ürünler çerçevesinde Zarifoğlu'yla yazışmalardan, değerlendirmelerden oluşmaktadır. Âlim Kahraman, kitabının ön sözünde “*Bir buçuk yıl süreyle, ondan, çalışmalarına yönelik kıymetli*

görüşlerini içeren mektuplar” aldığını belirtmektedir. *Mavera* dergisine gönderilen yazılara cevap olarak yazılan bu mektuplarda yazmak isteyenlerin elinden nasıl tutulmaya çalışıldığı ve yine her dikkatli okuyucuya hitap edebileceği sonucuna varmamıza zemin hazırlamaktadır.

Gerçi Zarifoğlu'yla tanışmadan önce, Dostoyevki'den Necip Fazıl'a, Tanpınar'dan Rasim Özdenören'e iyi bir okuma süreci geçirdiğini belirten Kahraman, edebiyattaki yeni atılımları değerlendirebilmek için Rasim Özdenören'le Dede Efendi Sokağındaki evinde yoğun sohbetler yaptığını, Zarifoğlu'yla daha çok mektuplar yoluyla iletişim kurduğunu yazıyor. Onunla derginin bürosundaki görüşmelerine rağmen, Zarifoğlu'yla yüz yüze dostluğunun asıl 1993 yazında İstanbul'a yerleşmesiyle geliştiğini belirtiyor.

Âlim Kahraman, bir edebiyat adamıyla karşılaşmanın, onunla belli bir süre de olsa yol arkadaşlığı yapma imkânının, dıştan bakınca hayatın kendi doğallığı içinde cereyan ediyor gibi görünse bile, iç âlem üzerinde, sonradan, kendini ifade etme konusunda *değiştirici* (“terbiye edici”) etki yaptığını yazmadan edemiyor.

Cahit Zarifoğlu'ndan, 17.4.1980-25.12.1981 tarihleri arasında yirmi bir mektup alan Kahraman, bunların bir kısmının dergiyle ilgili, teknik sayılabilecek kısa notlar ya da uzun açıklamalar içerdiğini belirtir. Asıl mektupların dergiye gönderdiği ve yayımlanan yazılarla ilgili değerlendirmeler, ufuk açıcı teklifler, yol gösterici tavsiyelerden oluştuğunu; bunlarla bir edebiyat adamı olarak Cahit Zarifoğlu'nun bir tasavvurunu, yani eleştiri ve eleştirmen gerekliliğini hassasiyetini görmesini sağladığını yazar. Yazara göre, mektupların özel anlamları ve şahsi değerlerin ötesinde anlamı “*şahsi olanın içinden geçerek sanatçıya ait olana ulaşmak*”tır.

Gül Yetiştiren Adam yazısı, onu, bir anda *Mavera* ekibinin içine sokuyor, aileden biri kabul ediyor. Zarifoğlu, Âlim Kahraman'ın bu yazısından sonra ona, Ali Haydar Haksal'la yeni yayımlanan imzalı *Yaşamak* kitabını gönderiyor. Birkaç şiirini değerlendirmesi için gönderse de, sahasını

iyi seçmesini, eleştirmenliği ‘as meslek’ edinmesini bildiriyor. Bütün bunlar yazmak isteyen ‘güven duygusu’ pompalayan şeylerdir. Bu mektuplarla, Zarifoğlu’nun, yani sahici sanatkârdaki var olan ayırt etme yeteneğine sahip olduğunu görür. “Zarifoğlu’nun, güçlü bir sezgiyle aradığı eleştiri bir disiplinin adı; eleştirmen ise, yeteneğini bu disiplin içinden geçirerek geliştirip şekillendiren kişiydi.”

Zarifoğlu’ndan aktardığı şu cümle bile eleştirmenin/eleştirmenin eksikliğini hissetmeye yeter de artar bile: “Bu işlere yeni başlayan biri olsaydım inatla eleştirmen olmak için çabalardım.”

Giriş yazısını, bu mektuplaşmalarla eleştirmenin küçümsenmeyecek bir etken olduğunun ortaya çıktığını belirterek tamamlar.

“Zamandizin”i, şairin hayatına ait bilgilerin okuyucuya kapalı kalmaması için Büyüyenay’ın isteğini yerinde bularak kitaba eklediğini belirttiikten sonra *Mektuplar* başlığı adı altında mektup metinlerine yer verir. Son mektubun tarihi yok, “*muhtemelen 1982 yılına ait*” notunu düşmüştür. Kahraman, bazı mektupların el yazısı örnekleri ile bazı yazışmalara ait zarfları, fişleri, makbuzları da kitabına eklemiştir.

“Sever gibi bazıları/Açık havada gömülmeği”

Ayrıca Âlim Kahraman, ölümünün 25. yılı nedeniyle Cahit Zarifoğlu için yazdığı uzun bir mektuba da yer veriyor kitapta: *Ölümünün 25.Yılı Nedeniyle Cahit Zarifoğlu’na Mektup!* Çünkü onun için Zarifoğlu hem bir yol gösterici hem de yüce gönüllüğü ile dostluğunu bağışlayan bir şairdir. “İki eşitin dostluğu değildir bu dostluk” diyor Kahraman aralarındaki on altı yaş farkını belirterek “Onun bize bağışladığı bir nimettir âdeti.”

“Cahit Zarifoğlu’nun Mekânları” bölümü, ilgi çekici bir bölüm. Zarifoğlu’nun nerelerde, hangi evlerde kaldığına, ziyaretçileri kimlerdi sorularına cevap olabilecek nitelikte bir bölüm. Bu bölümde sanatçının portresine ait ipuçları ortaya koymaya çalışıldığını da görmekteyiz. Bu mekânlarda bir araya gelerek gördüğü/gözlemlediği karakter özellikleri alçak gönüllülüğü, ço-

cuklar ve yaşlı aile bireylerine ilgisi, halktan biri olarak yaşamayı seçmesi, dünya görüşünü paylaştığı insanlarla bir edebiyat, bir sohbet ortamı kurma isteği, şiirini okuyup değerini kavramış farklı anlayışlardan insanlarla kurduğu ilişki belli başlılarındandır. İlk Beylerbeyi Küplüce’de bir ev kiraladığını, evdeki sıkıntılardan dolayı Zeynep Kamil’de kiralık ev aramalarına rağmen bulamayıp Fikirtepe’deki bir evde ikamet etmeye başladığını yazmaktadır. Dört beş ev değiştirmiş. Kiralık ev değiştirmelerin sıkıntısını yaşamış. Sonra Mecidiyeköy’deki Ajans 1400 bürosundaki çalışmaları... Bütün bu mekânlarda farklı ziyaretçilerinin olduğunu belirten Kahraman, mesela Beylerbeyi Küplüce’deki evde İsmet Özel’le de karşılaşmıştır. Öykücü Ali Haydar Haksal’la ziyaretine gittiklerine de yer vermektedir.

Üsküdar’da Bir Kahve, Yeni Valide Caminin ana kapısının önünden denize doğru Balaban Tekkesi civarında sanırım şu an Marmaray’dan dolayı yıkılan bir mekân. Üsküdar’da meydan çeşmesi önünde Zarifoğlu’yla buluştuklarını, buradan bulduğu farklı bir mekân olan kahveye gittiklerini(gelenler arasında Ebubekir Eroğlu da var), oturan insanların sükûnet hâlinde oldukları, duvarında küçük bir kitaplığın bulunduğu bu mekâna sanki izinsiz girilmiş gibi bir duyguya kapıldıklarını, dolayısıyla o insanları kendi havaları ve zamanları içinde bırakmanın daha uygun olduğu düşüncesiyle bir daha gitmemişlerdir.

Sözü Âlim Kahraman ile bağlayalım:

“Cahit Zarifoğlu, tanıdığımda kırk yaşındaydı. (Benim yaşım yirmi dördü o zaman). Kırk yaş bir olgunluğun ifadesidir. Yedi yıl sürdü bu tanışıklık. “Kırk yıl ve yedi yıl” sonra ölüm onu aramızdan çekip götürdü. Aradan yıllar geçti; şairin öldüğü yaşa ulaştım. Allah ömür verdi o yaşları on-on bir yıl geride bıraktım şimdi. Bir şair dostun söylediği gibi “biz yaşça ondan büyüğüz” artık. Ancak Zarifoğlu söz konusu olduğunda ben hâlâ yirmi beş-otuz yaşlarındayım o ise kırklı yaşlarındadır. O hep bir ufuk olarak kaldı benim için; öyle de kalacaktır.”

İsmail KARAKURT